

Η πίστη των Πατριαρχών στην κοινή Ανάσταση

[Ορθοδοξία](#) / [Παλαιά Διαθήκη](#)

[Πρωτοπρεσβύτερος Σπυρίδων Λόντος, υπ. Διδάκτωρ Θεολογίας](#)

Στην ακολουθία του Εσπερινού της εορτής της Εγέρσεως του Λαζάρου, το πρώτο παλαιοδιαθηκικό ανάγνωσμα προέρχεται από το βιβλίο της Γενέσεως [1]. Σε αυτό γίνεται λόγος για τις ευλογίες του Ιακώβ στους γιούς του, τον θάνατο και την ταφή του στη γη των προγόνων του, καθώς και την συμφιλίωση του Ιωσήφ με τους αδελφούς του και τον θάνατό του στην Αίγυπτο.

Στα προηγούμενα κεφάλαια η διήγηση μας εξιστορεί ότι όταν ο πατριάρχης Ιακώβ έλαβε τις ευλογίες του Ισαάκ και απέσπασε τα πρωτοτόκια από τον αδελφό του Ησαυ αντί πινακίου φακής [2], διέφυγε στη Μεσοποταμία, όπου αναζήτησε την οικεία του θείου του Λάβαν [3]. Αφού συνάντησε τον θείο του, παρέμεινε εκεί για 14 χρόνια, λαμβάνοντας ως συζύγους τις κόρες του, Ραχήλ και Λεία. Έπειτα, αφού χώρισε την περιουσία του με τον Λάβαν [4], επέστρεψε στη γη Χαναάν, ύστερα από πρόσκληση του Θεού να γυρίσει στη γη του πατέρα του [5], φθάνοντας στην πόλη Σαλήμ (Συχέμ), όπου αγόρασε ένα τμήμα γης από τους απογόνους του Χαμώρ και έκτισε σε αυτό θυσιαστήριο [6]. Στην ίδια πόλη είχε καθιερώσει θυσιαστήριο ο

παπούς του, ο πατριάρχης Αβραάμ, όταν ήλθε από τη Μεσοποταμία [7]. Μετά την ατίμωση της Δείνας [8], ο Ιακώβ επέστρεψε στην Βαιθήλ, όπου εγκατέστησε νέο θυσιαστήριο [9].

Σύμφωνα με την βιβλική αφήγηση του αναγνώσματος της εορτής, όταν ο Ιακώβ ένοιωσε ότι πλησιάζει το τέλος του, κάλεσε τους γιούς του, οι οποίοι αποτελούσαν

τις δώδεκα φυλές του Ισραήλ, και έδωσε στον καθένα από αυτούς ξεχωριστές ευλογίες [10]. Έπειτα ζήτησε να τον ενταφιάσουν κοντά στους προγόνους του, στο σπήλαιο που βρισκόταν στο χωράφι που είχε αγοράσει ο Αβραάμ από τον Εφρών τον Χετταίο [11]. Όταν ο Ιακώβ ξεψύχησε ο Ιωσήφ τον θρήνησε και ακολούθησε το βαλσάμωμα του νεκρού για 40 ημέρες, ενώ οι Αιγύπτιοι κήρυξαν πένθος 70 ημερών [12]. Έπειτα, ζήτησε άδεια να θάψει τον πατέρα του στη γη που του είχε ζητήσει και αφού αφού πήρε την άδεια του Φαραώ, μετέβη εκεί μαζί με Αιγύπτιους αξιωματούχους, έθαψαν τον Ιακώβ στο σπήλαιο του αγρού Μαχπελά και επέστρεψαν στην Αίγυπτο [13]. Αργότερα, ο Ιωσήφ καθησύχασε τους φοβισμένους αδελφούς του, λέγοντάς τους ότι θα αναλάβει την συντήρησή τους. Έζησε αρκετά χρόνια, απέκτησε πολλά παιδιά και πριν πεθάνει είπε στους αδελφούς του ότι ο Θεός θα τους προστατέψει και θα τους επαναφέρει στη γη που υποσχέθηκε ότι θα δώσει στους προγόνους του. Όταν πέθανε, τον βαλσάμωσαν και τον έβαλαν σε σαρκοφάγο στην Αίγυπτο. Όρκισε, όμως, πριν τα αδέρφια του να πάρουν τα οστά του, όταν επιστρέψουν στη Χαναάν [14]. Ο Μωυσής πήρε μαζί του τα οστά του Ιωσήφ κατά την έξοδο από την Αίγυπτο [15].

Οι Πατριάρχες πίστεψαν στις επαγγελίες και υποσχέσεις του Θεού, στις διαθήκες που έκανε μαζί τους και φρόντισαν να μεταδώσουν τις ευλογίες στα παιδιά τους και να εξασφαλίσουν την ταφή τους σε ένα συγκεκριμένο μέρος, εν προκειμένω στον οικογενειακό τους τάφο, μιας και ήταν πεπεισμένοι ότι θα συναντηθούν όλο μαζί κατά την κοινή ανάσταση των ανθρώπων.

Αυτή την πίστη των Πατριαρχών της Παλαιάς Διαθήκης και την υπακοή τους στο θείο θέλημα, εξυμνεί ο Απόστολος Παύλος στην προς Εβραίους επιστολή του [16]. Αναφέρει πως εξαιτίας της πίστης του ο Αβραάμ υπάκουσε στην εντολή του Θεού να φύγει από την πατρίδα του και να μεταβεί σε άγνωστο τόπο, όπου κατοίκησε σε σκηνές με τον Ισαάκ και τον Ιακώβ [17], προσδοκώντας την ουράνια πόλη. Εξαιτίας της πίστης τους ο Αβραάμ και η Σάρρα απέκτησαν παιδί σε προχωρημένη ηλικία [18]. Με την πίστη και την ελπίδα πέθαναν, ποθούμενοι την ουράνιο πατρίδα [19]. Λόγω της πίστης του ο Αβραάμ προσέφερε στον Θεό ως θυσία τον Ισαάκ, λογισάμενος ότι ο Θεός θα τον αναστήσει. Έτσι, έγινε ο Ισαάκ παραβολή, τύπος της θυσίας και της εκ νεκρών Ανάστασης του Ιησού Χριστού [20]. Η είσοδός μας στην ουράνια βασιλεία του Θεού προϋποθέτει την υπέρβαση του θανάτου με την Ανάσταση.

Συνεχίζει ο Παύλος σημειώνοντας ότι με την πίστη στα μέλλοντα έδωσε ο Ισαάκ ευχές και ευλογίες στον Ιακώβ και τον Ησαυ [21] και με πίστη ο Ιακώβ, πριν πεθάνει, ευλόγησε τα παιδιά του [22]. Με την ίδια πίστη ο Ιωσήφ, πριν πεθάνει, μνημόνευσε την έξοδο των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο και έδωσε εντολή να

μεταφέρουν τα οστά του στη γη Χαναάν. Και όλοι αυτοί δεν απόλαυσαν την υπόσχεση της ουράνιας κληρονομιάς, γιατί ο Θεός πρόβλεψε να λάβουμε τη σωτηρία όλοι μαζί [23] στο μέλλον. Πέθαναν χωρίς να επιτύχουν την εκπλήρωση των επαγγελιών του Θεού, αλλά είχαν την πίστη στη κοινή ανάσταση και την μόνιμη παραμονή στη μέλλουσα ουράνια πολιτεία.

Ο κατάλογος των βιβλικών προσώπων που παραθέτει ο Παύλος αποδεικνύει ότι σε όλη τη βιβλική ιστορία όλα τα πρόσωπα που έλαβαν υποσχέσεις από το Θεό, ενεργούσαν με βάση την πίστη τους και την εμπιστοσύνη τους σε Αυτόν. Οι Πατριάρχες είχαν την βεβαιότητα για την πραγματοποίηση της υπόσχεσης του Θεού προς τον Αβραάμ και τους απογόνους του, ότι θα κληρονομήσουν την γη της επαγγελίας [24]. Το ενδιαφέρον τους για την μεταφορά των οστών τους και την ταφή τους, δείχνει την προσδοκία για τη μελλοντική τους κοινή ανάσταση.

Αυτός είναι ο τελικός σκοπός, το τέρμα του λαού της διαθήκης του Θεού. Οι χριστιανοί σε αυτή τη ζωή κατέχουν τις αλήθειες για τις οποίες είχε μιλήσει ο Θεός μόνο με τη μορφή της υπόσχεσης (επαγγελίας) και βιώνουν μια άρρηκτη συνέχεια με τους πιστούς άνδρες και τις πιστές γυναίκες της Παλαιάς Διαθήκης. Ο,τι υποσχέθηκε ο Θεός στους Πατριάρχες της Π.Δ., το έχει επαναλάβει στο νέο λαό Του, στο λαό της Καινής Διαθήκης

Αυτής της ανώτερης , αιώνιας και νέας διαθήκης [25] εγγυητής [26] και «μεσίτης» είναι ο Χριστός, αφού με το θάνατό Του μεσολάβησε για τη συγχώρηση των παραβάσεων της πρώτης διαθήκης, για να λάβουν οι «κεκλημένοι» την ανταμοιβή της πίστεως τους, την αιώνια ζωή, την αιώνια κληρονομία [27]. Έδωσε, δηλαδή, το Αίμα Του ο Χριστός για να γίνει ο εξιλασμός των αμαρτιών μας και να αναδειχθεί η δικαιοσύνη Του [28]. Στο επουράνιο προσκλητήριο είμαστε όλοι μέτοχοι [29] και οφείλουμε να έχουμε ελπίδα και να γίνουμε μιμητές εκείνων, οι οποίοι με την υπομονή κληρονομούν τα αγαθά που τους υποσχέθηκε ο Θεός .[30]

Όλοι μας ζούμε στον κόσμο ως περαστικοί, γιατί είμαστε « ξένοι και παρεπίδημοί επί της γης» [31] και προσδοκούμε την Ουράνιο βασιλεία. Το πρότυπο των Πατριαρχών είναι χαρακτηριστικό. Ζούσαν μια νομαδική ζωή, σε διαρκή κίνηση, χωρίς βασική πατρίδα, υπακούοντας πάντα στις εντολές του Θεού. Ήταν ξένοι και περαστικοί, όχι μόνο στη γη Χαναάν, αλλά και σε οποιαδήποτε άλλη χώρα. Όμως, ζήτησαν από τα παιδιά τους να τους ενταφιάσουν στο κοινό οικογενειακό μνημείο, προσδοκώντας την κοινή ανάστασιν. Εξάλλου, ο ίδιος ο Θεός είπε: «εγώ ειμι ο Θεός Αβραάμ και ο Θεός Ισαάκ και ο Θεός Ιακώβ» [32]. Δεν είναι «Θεός νεκρών, αλλά ζώντων», γιατί οι πατριάρχες μολονότι είναι πεθαμένοι ,ζουν στην ουράνια βασιλεία Του [33].

Είναι δε χαρακτηριστικό ότι στην συλλογή των ψευδεπίγραφων κειμένων « Διαθήκαι των 12 Πατριαρχών

», υιών του Ιακώβ, πέντε χωρία κάνουν αναφορά στην Ανάσταση, είτε πρόκειται για καθολική ανάσταση, είτε αυτή των υιών του Ιακώβ μαζί με τους υπόλοιπους πατριάρχες και αγίους της προ-Μωυσέως εποχής.

Στη Διαθήκη Συμεών γίνεται λόγος για την ανάσταση του ανθρωπίνου γένους (6,7): « Τότε αναστήσομαι εν ευφροσύνη και ευλογήσω τον ύψιστον εν τοις θαυμασίοις αυτού· ότι Θεός σώμα λαβών, και συνεσθίων ανθρώποις, έσωσεν ανθρώπους». Ένα δεύτερο χωρίο υπάρχει στην Διαθήκη Λευί , όπου γίνεται αναφορά στη παρουσία Ιερέως που θα «ποιήσει κρίσιν αληθείας επί της γης εν πλήθει ημερών» (18,1), θα «ανοίξει τας θύρας του παραδείσου», «θα στήσει την απειλούσαν ρομφαίαν κατά του Αδάμ», και θα «δώσει τοις αγίοις φαγείν εκ του ξύλου της ζωής» (18,10-11). Τότε, όπως λέει το επόμενο χωρίο, «αγαλλιάσεται Αβραάμ και Ισαάκ και Ιακώβ· καγώ χαρίσομαι, και πάντες οι άγιοι ενδύσονται ευφροσύνην» (18,13). Η αναφορά των ονομάτων των Πατριαρχών στο χωρίο προϋποθέτει την ανάστασή τους. Το τρίτο χωρίο με αναφορά στην ανάσταση υπάρχει στη Διαθήκη Ζαβουλών, όπου παρηγορώντας τα παιδιά του την ώρα του θανάτου του λέγει: «μη λυπέισθε ότι αποθνήσκω εγώ, μηδέ συμπίπτετε ότι απολείπω υμών. Αναστήσομαι γαρ πάλιν εμμέσω υμών ως ηγούμενος εμμέσω υιών αυτού, και ευφρανθήσομαι εμμέσω της φυλής μου, όσοι εφύλαξαν νόμον κυρίου και εντολάς Ζαβουλών πατρός αυτών» (10,1-2). Τα υπόλοιπα δύο θαυμάσια χωρία βρίσκονται στις διαθήκες Ιούδα και Βενιαμίν. Το πρώτο του Ιούδα λέγει: « Και μετά ταύτα αναστήσεται Αβραάμ και Ισαάκ και Ιακώβ εις ζωήν, και εγώ και οι αδελφοί μου έξαρχοι σκήπτρον ημών εν Ισραήλ εσόμεθα..»(25,1). Πρώτα θα αναστηθούν οι τρεις μεγάλοι Πατριάρχες και έπειτα οι απόγονοί τους. Προσθέτει όμως ότι όλοι οι άνθρωποι θα αναστηθούν: «Και οι εν λύπη τελευτήσαντες, αναστήσονται εν χαρά, και οι εν πτωχεία διά κύριον πλουτισθήσονται, και οι εν πενία χορτασθήσονται, και οι εν ασθενεία ισχύσουσι, και οι διά κύριον αποθανόντες εξυπνισθήσονται εν ζωή» (25,4).

Τέλος, το θαυμάσιο χωρίο της διαθήκης του Βενιαμίν λέγει: «Πάντα ταύτα ημάς κατεκληρονόμησαν, ειπόντες· Φυλάξατε τας εντολάς του θεού, έως ότε ο κύριος αποκαλύψη το σωτήριον αυτού πάσι τοις έθνεσι. Τότε όψεσθε Ενώχ, Νώε και Σημ και Αβραάμ και Ισαάκ και Ιακώβ ανισταμένους εκ δεξιών εν αγαλλιάσει. Τότε και ημείς αναστησόμεθα, έκαστος επί σκήπτρον ημών, προσκυνούντες τον βασιλέα των ουρανών, τον επί γης φανέντα μορφή ανθρώπου ταπεινώσεως. Και όσοι επίστευσαν αυτώ επί γης, συγχαρίζονται αυτώ· τότε και πάντες αναστήσονται, οι μεν εις δόξαν, οι δε εις ατιμίαν. Και κρινεί κύριος εν πρώτοις τον Ισραήλ, περί της εις αυτόν αδικίας, ότι παραγενάμενον θεόν εν σαρκί ελευθερωτήν ουκ επίστευσαν. Και τότε κρινεί πάντα τα έθνη, όσα ουκ επίστευσαν αυτώ επί γης φανέντι» (10,5-9). Για άλλη μια φορά γίνεται λόγος για την ανάσταση των

Πατριαρχών μαζί με άλλους δικαίους και την ανάσταση όλου του ανθρώπινου γένους. Ανάσταση δόξας για κάποιους και ανάσταση ατιμίας για άλλους. Ανάσταση «εις ζωήν αιώνιον», αλλά και «εις ονειδισμόν και αισχύνην αιώνιον» [34], «ανάστασιν ζωής» για όσους εποίησαν αγαθά και «ανάστασιν κρίσεως» για όσους εποίησαν κακά [35].

Όλο το ανθρώπινο γένος θα αναστηθεί, συμπεριλαμβανομένων των Πατριαρχών και όλων των δικαίων και εν ευσεβεία τελειωθέντων αδελφών.

Παραπομπές:

- 1. Γεν. 49,33-50,26.**
- 2. Γεν.25,27-34.**
- 3. Γεν.29.**
- 4. Γεν.30.**
- 5. Γεν. 31,3.**
- 6. Γεν. 33,18-19.**
- 7. Γεν. 12,6-7.**
- 8. Γεν. 34.**
- 9. Γεν. 35.**
- 10. Γεν. 49,28.**
- 11. Γεν. 49,29-32.**
- 12. Γεν. 50,1-3.**
- 13. Γεν. 50,4-14.**
- 14. Γεν. 50,15-26.**
- 15. Εξοδ. 13,19.**
- 16. Εβρ. 11,1-40.**
- 17. Εβρ. 11,8-9.**
- 18. Εβρ. 11,11-12.**
- 19. Εβρ. 11,13-16.**
- 20. Εβρ. 11,17-19.**
- 21. Εβρ. 11,20.**
- 22. Εβρ. 11,21.**
- 23. Εβρ. 11,39-40.**
- 24. Γεν. 13,15.**
- 25. Εβρ. 12,24.**
- 26. Εβρ. 7,22.**
- 27. Εβρ. 9,15.**
- 28. Ρωμ. 3,25-26.**

- 29. Εβρ. 3,1.**
- 30. Εβρ. 6,12.**
- 31. Εβρ. 11,13.**
- 32. Ματθ. 22,32.**
- 33. Λουκ. 13,28.**
- 34. Δαν. 12,2.**
- 35. Ιω. 5,29.**

<http://bit.ly/2IHvZmB>